

Analisi Matematikoa

Segidak \mathbb{R} multzoan

**Eragiketak. Indeterminazioak.
Ebazpen-metodoak**

December 5, 2016

Aurkibidea

3 Segidak \mathbb{R} multzoan	1
3.3 Segiden arteko eragiketak eta limiteak. Indeterminazioak	1
3.4 Indeterminazioak ebazteko metodoak	3
3.4.1 Baliokidetasuna	3
3.4.2 Stoltz-en irizpideak	4
3.4.3 e zenbakiaren erabilpena	5
3.4.4 Cauchy-ren segidak	5
3.5 Ariketak	5

3. Gaia Segidak \mathbb{R} multzoan

3.3 Segiden arteko eragiketak eta limiteak. Indeterminazioak

3.1. Definizioa. $\{a_n\}$ eta $\{b_n\}$ segidak emanik, honela definitzen dira bien arteko eragiketak: $\{a_n\} \rightarrow a$ eta $\{b_n\} \rightarrow b$ direla pentsatuko dugu:

- Batuketa/Kenketa:

$$\{a_n\} \pm \{b_n\} = \{a_n \pm b_n\}.$$

+	$-\infty$	b	$+\infty$
$-\infty$	$-\infty$	$-\infty$?
a	$-\infty$	$a + b$	$+\infty$
$+\infty$?	$+\infty$	$+\infty$

-	$-\infty$	b	$+\infty$
$-\infty$?	$-\infty$	$-\infty$
a	$+\infty$	$a - b$	$-\infty$
$+\infty$	$+\infty$	$+\infty$?

- Biderketa: $\{a_n\} \times \{b_n\} = \{a_n \cdot b_n\}.$

x	$-\infty$	$b < 0$	$b = 0$	$0 < b$	$+\infty$
$-\infty$	$+\infty$	$+\infty$?	$-\infty$	$-\infty$
$a < 0$	$+\infty$	$0 < ab$	0	$ab < 0$	$-\infty$
$a = 0$?	0	0	0	?
$0 < a$	$-\infty$	$ab < 0$	0	$0 < ab$	$+\infty$
$+\infty$	$-\infty$	$-\infty$?	$+\infty$	$+\infty$

- Zatiketa: $\{a_n\} \div \{b_n\} = \{\frac{a_n}{b_n}\}, b_n \neq 0.$

\div	$-\infty$	$b < 0$	$b = 0$	$0 < b$	$+\infty$
$-\infty$?	$+\infty$	$\pm\infty$	$-\infty$?
$a < 0$	0	$0 < a/b$	$\pm\infty$	$a/b < 0$	0
$a = 0$	0	0	?	0	0
$0 < a$	0	$a/b < 0$	$\pm\infty$	$0 < a/b$	0
$+\infty$?	$-\infty$	$\pm\infty$	$+\infty$?

- Logaritmoa: $\log_k \{a_n\} = \{\log_k a_n\}, k > 0, a_n > 0.$

$\log_k a_n$	$a = 0$	$0 < a$	$+\infty$
$0 < k < 1$	$+\infty$	$\log_k a$	$-\infty$
$1 < k$	$-\infty$	$\log_k a$	$+\infty$

- Esponentziala: $k^{a_n} = \{k^{a_n}\}, k > 0.$

k^{a_n}	$-\infty$	a	$+\infty$
$0 < k < 1$	$+\infty$	k^a	0
$k = 1$	1	1	1
$1 < k$	0	k^a	$+\infty$

- Berreketa: $\{a_n^{b_n}\} = \{a_n^{b_n}\}, a_n > 0.$

$a_n^{b_n}$	$-\infty$	$b < 0$	$b = 0$	$0 < b$	$+\infty$
$a = 0$	$+\infty$	$+\infty$?	0	0
$0 < a < 1$	$+\infty$	a^b	1	a^b	0
$a = 1$?	1	1	1	?
$1 < a$	0	a^b	1	a^b	$+\infty$
$+\infty$	0	0	?	$+\infty$	$+\infty$

Propietatea Oro har, hau beteko da:

Segiden arteko eragiketen limitea=segideen limiteen arteko eragiketak
Indeterminazioak

1. $\infty - \infty$
2. $0 \cdot \infty$
3. $\frac{0}{0}$
4. $\frac{\infty}{\infty}$

5. 1^∞

6. 0^0

7. ∞^0

3.4 Indeterminazioak ebazteko metodoak

3.4.1 Baliokidetasuna

3.2. Definizioa. $\{a_n\}$ eta $\{b_n\}$ segida baliokideak dira $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = 1$ bada; kasu horretan, honela idatziko dugu: $\{a_n\} \sim \{b_n\}$.

3.3. Propietatea. $\{a_n\}$ eta $\{b_n\}$ segida baliokideak badira, limite bera dute.

($\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \neq \lim_{n \rightarrow \infty} b_n \Rightarrow \{a_n\}$ eta $\{b_n\}$ ez dira baliokideak).

3.4. Adibidea. $\{\frac{1}{n}\} \rightarrow 0$, $\{\frac{1}{n^2}\} \rightarrow 0$, baina $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1/n}{1/n^2} = \lim_{n \rightarrow \infty} n = \infty \neq 1$, beraz, ez dira baliokideak.

3.5. Definizioa.

1. $\{a_n\}$ segida infinitesimala da $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$ bada.

(a) $\{a_n\} \sim \{\sin a_n\} \sim \{\tan a_n\} \sim \{\arcsin a_n\} \sim \{\arctan a_n\}$.

(b) $\{1 - \cos a_n\} \sim \{\frac{(a_n)^2}{2}\}$.

(c) $\{a_n\} \sim \{\ln(1 + a_n)\}$.

(d) Aurreko baliokidetzan, $b_n = 1 + a_n$ eginez, hau idatz dezakegu: $\{b_n - 1\} \sim \{\ln b_n\}$.

2. $\{a_n\}$ segida infinitua da $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \infty$ bada.

(a) $\{a_k n^k + a_{k-1} n^{k-1} + \dots + a_1 n + a_0\} \sim \{a_k n^k\}$.

(b) Stirling-en baliokidetza: $\{n\} \sim \{n^n e^{-n} \sqrt{2\pi n}\}$.

Infinituen ordenak Lau infinitu-mota bereiz ditzakegu, limitera hurbiltzeko abiaduaren arabera

$\{(\ln a_n)^q\} <<< \{(a_n)^p\} <<< \{k^{a_n}\} <<< \{(a_n)^{ra_n}\}$, $q, p, r > 0$ eta $k > 1$ izanik.

Polinomioen arteko zatiduraren limitea

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_k n^k + a_{k-1} n^{k-1} + \dots + a_1 n + a_0}{b_l n^l + b_{l-1} n^{l-1} + \dots + b_1 n + b_0} = \begin{cases} \infty & k > l \\ \frac{a_k}{b_l} & k = l \\ 0 & k < l \end{cases}$$

3.6. Printzipioa. Segida baten gai orokorraren adierazpenean agertzen den biderkagai edo zatitzale bat bere baliokide batez ordezka daiteke segidaren limitea aldatu gabe.

3.7. Adibidea. $\frac{\sqrt[n]{10} - 1}{\sqrt[n]{100} - 1}$ segidaren limitea kalkulatuko dugu.

$$\sqrt[n]{10} = 10^{\frac{1}{n}} \rightarrow 1$$

$$\sqrt[n]{100} = 100^{\frac{1}{n}} \rightarrow 1; \text{ beraz, } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{10} - 1}{\sqrt[n]{100} - 1} = \frac{0}{0} \text{ indeterminazioa da.}$$

$$\{\sqrt[n]{10} - 1\} \sim \{\ln \sqrt[n]{10}\}$$

$$\{\sqrt[n]{100} - 1\} \sim \{\ln \sqrt[n]{100}\}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{10} - 1}{\sqrt[n]{100} - 1} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln \sqrt[n]{10}}{\ln \sqrt[n]{100}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{n} \ln 10}{\frac{1}{n} \ln 100} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln 10}{\ln 10^2} = \frac{\ln 10}{2 \ln 10} = \frac{1}{2}.$$

3.4.2 Stolz-en irizpideak

3.8. Teorema. $\{a_n\}$ eta $\{b_n\}$ segidek baldintza hauek betetzen badituzte:

1. $\{b_n\}$ hertsiki monotonoa bada,
2. $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}$ existitzen bada eta

3. hauetako bat ere betetzen bada:

- (a) $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = 0$,
- (b) $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = +\infty$,
- (c) $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = -\infty$,

Stolz-en irizpideak dio berdintza hau beteko dela:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}.$$

3.9. Adibidea. $\left\{ \frac{1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n}}{\ln n} \right\}$ segidaren limitea kalkulatuko dugu.

$$a_n = 1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n}$$

$$b_n = \ln n \text{ hertsiki gorakorra eta } \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \ln n = +\infty$$

$$a_{n+1} = 1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n} + \frac{1}{n+1}$$

$$a_{n+1} - a_n = \frac{1}{n+1}$$

$$b_{n+1} - b_n = \ln(n+1) - \ln n = \ln \frac{n+1}{n}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1/(n+1)}{\ln \frac{n+1}{n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1/(n+1)}{\frac{n+1}{n} - 1} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1/(n+1)}{1/n} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{n+1} = 1.$$

$$\text{Ondorioz, } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n}}{\ln n} = 1 \text{ da.}$$

3.4.3 e zenbakiaren erabilpena

$$e = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n.$$

$$e^k = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{k}{n+k}\right)^{n+p}.$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0 \Rightarrow e = \lim_{n \rightarrow \infty} (1 + a_n)^{1/a_n}.$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \pm\infty \Rightarrow e = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n}.$$

3.4.4 Cauchy-ren segidak

3.10. Definizioa. $\{a_n\}$ Cauchy-ren segida da, ondorio baldintza betetzen badu:

$$\forall \varepsilon > 0 \quad \exists n_0(\varepsilon) \in \mathbb{N} / \forall p, q \geq n_0(\varepsilon) \quad d(a_p, a_q) < \varepsilon$$

3.11. Teorema. Cauchy-ren irizpidea segidetarako: \mathbb{R} multzoan, segida bat konbergentea da baldin eta soilik baldin Cauchy-ren segida bada.

3.5 Ariketak

5.Kalkula itzazu gai orokor hauek dituzten segiden limiteak:

9) $\left(\frac{3+2n^2}{3n+n^2}\right)^{\frac{n^3+2n}{n^2-5}} \rightarrow (\infty)^\infty$ Segida honen limitea kalkulatzeko, bitan banatuko dugu segida, horrela bi ∞ motako indeterminazio izanik.

$$1. \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3+2n^2}{3n+n^2} \rightarrow \frac{2}{1} = 2$$

$$2. \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^3+2n}{n^2-5} \rightarrow \frac{1}{0} = \infty$$

Ondorioz, osorik honela geratuko litzateke: $2^\infty = \infty$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n(1 - \frac{\ln n}{n}) \rightarrow \infty \times (1 - 0) = \infty$$

$$35) \frac{1}{n^2} \left(\frac{2}{1} + \frac{3^2}{2} + \frac{4^3}{3^2} + \dots + \frac{(n+1)^n}{n^{n-1}} \right)$$

$$a_n = 1(2 + 3^2 + 4^3 + \dots + (n+1)^n)$$

$$b_n = n^2(1 + 2 + 3 + \dots + n^{n-1})$$

$$\exists? \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n}$$

Stolz-en metodoa erabiliz:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+2)^{n+1}}{(n+1)^n(2n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^{n+1}}{n^n \cdot 2n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1) \ln n}{n \ln n + \ln 2n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n+2}{2n+1} \right) \left(\frac{n+2}{n+1} \right)^n =$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n+2}{2n+1} \right) \left(1 + \frac{1}{n+1} \right)^n = \frac{1}{2} \cdot e = \frac{e}{2}$$

6.Froga ezazu hurrengo segida errepikarria konbergentea dela eta kalkula ezazu bere limitea:

$$1) a_1 = 1 \text{ eta } a_{n+1} = \sqrt{2a_n}$$

$$\{\sqrt{2}, \sqrt{2\sqrt{2}}, \sqrt{2\sqrt{2\sqrt{2}}}, \dots\}$$

$$\{2^{1/2}, 2^{1/2} \times 2^{1/4}, 2^{1/2} \times 2^{1/4} \times 2^{1/8}, \dots\}$$

$$\{2^{1/2}, 2^{\frac{1}{2} + \frac{1}{4}}, 2^{\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8}}, \dots\}$$

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \dots, \text{ hau da, } \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} + \dots$$

$$S_n = \frac{a(1-r^n)}{1-r}$$

Aurretik ondorioztatu dugunez, r, arrazoia, hau da, errepikatzen den zatia, $\frac{1}{2}$ da.

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots + \left(\frac{1}{2}\right)^n = \frac{\frac{1}{2}(1-(\frac{1}{2})^n)}{1-\frac{1}{2}} = 1 - \frac{1}{2^n}$$

$$a_n = 2^{1-\frac{1}{2^n}} \text{ bada, } \lim_{n \rightarrow \infty} (a_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} (2^{1-\frac{1}{2^n}}) = 2^{1-0} = 2.$$